

Seminarski rad

Bankarski kredit, pojam i razvoj

Predmet : Monetarne i javne finansije

Literatura: Berzanski i bankarski menadžment (prof.dr.ŽarkoRistić,dr.Slobodan Komazec,dr.Aleksandar Živković). Ekonomska politika(dr.S.Puric), Bankarstvo na internetu (doc.dr Vojkan Vaskovic)

Sadržaj :

- Bankarski kredit kroz istoriju
- Bankarski kredit – pojam
- Nastanak i izvori bankarskog kredita
- Ekonomske funkcije bankarskog kredita
- Pozitivne i negativne strane bankarskog kredita

Bankarski kredit, kroz istoriju

Razvoj bankarskog kredita kroz istoriju i njegova evolucija u raznim epohama kako u ekonomskom, tako i u istorijsko, kulturno, sociološkom smislu, usko je povezan sa razvojem banaka, kao i sa razvojem novca i novčanih funkcija. Korelacija ova dva instituta vidi se u osnovi delatnosti banaka, kojoj se kao primarna delatnost pripisuje uzimanje i davanje kredita, a u osnovi ovako restriktivnog tumačenja javlja se **poverenje** kao osnovni bankarski resurs.

Još u Starom veku prvobitne bankarske poslove obavljaju sveštenici, banke se tada nazivaju "Tezauri". Etimologijom reči dolazimo do zaključka da je prvobitna namena banaka bila uskladištenje tj. čuvanje.

Oko 3000 god. p.n.e. Sumerski sveštenici razvijaju oblike bankarskog poslovanja, i pored kredita koga je pratila kamata, razvijaju se i ostale funkcije, kao što su razmene (tada još malih država), posredovanje i kao što smo već naveli čuvanje vrednosti.

Antička Grčka, u VII veku p.n.e. poznaje kredit, koji je u to doba praćen ustanovom hipoteke, danas važne ustanove kako u pravu tako i u ekonomiji. To su mahom bili prirodni krediti, sa karakteristikama konzumnog kredita. Tadašnji hramovi u Efezu, Delozu, Samosu, predstavljaju mesta poslovanja, i javljaju se i prvi privatni bankari. ⁽¹⁾

Često je to dovodilo i do zelenaških kamata koje su ne tako retko pretvarali slobodne građane u robove.

Period ranog feudalizma kako u svim oblastima tako i u oblasti robne razmene, prati nazadovanje, pretvaranje poseda u autokonzum jedinice. Tako da o institutima kreditiranja, novca i bilo kog savršenijeg obilka razmene nema ni govora.

U periodu renesanse u Italiji, posebno u gradovima Venecija, Firenca, Đenova, koje pod uticajem pomorske trgovine oživljavaju već postojeće institucije, ali stvaraju i neke nove kao što su menica, založnica, finansira se brodogradnja, dolazi do recepcije Rimskog prava.

Pravi procvat i osnovnu funkciju kredita vidimo u prvim fazama kapitalizma, a kasnije sa akumulacijom, on dobija svoj puni oblik. Kapitalizam svoj zamah dobija baš pod uticajem kredita, koga prati akumulacija, a iz tih fondova dolazi do proizvodnog kredita, za razliku od konzumnog, koji je bio u ranijim fazama. Da li je zamajac kapitalizma upravo pokrenut kreditom, koji svoj puni zalet dobija proizvodnim kreditom, možda najbolje govori ilustracija J. Schumpetera : "**Kredit je stvarno stvorena kupovna snaga s ciljem da se proizvodno upotrebi**". ⁽²⁾

---

(1) Bankarstvo na internetu, doc.dr. Vojkan Vasković.

(2) Berzanski i bankarski menadžment (dr. Z. Ristić, S. Komazec), J. Schumpeter Kembridž 1954.

Bankarski kredit, pojam

Šta je kredit?

Kredit predstavlja realnu ekonomsko-pravnu kategoriju, koja podrazumeva određen dužničko-poverilački odnos, u kome poverilac ustupa dužniku pravo korišćenja određenom količinom novca, ili nekim drugim pravom pod određenim uslovima od kojih kao bitni figuriraju kamata, rok, način vraćanja, pokriće.

Dakle kredit predstavlja sa pravne strane, privremeno odvajanje prava korišćenja, jer poverilac to pravo ustupa dužniku, a sa ekonomske strane poverilac ustupa kupovnu snagu(novac) ili upotrebnu vrednost kada je predmet u pitanju. Elementi koji čine spoljašnju suštinu kredita su *povratnost kredita*, a kao drugi kvalifikativ neodvojiv od prvog elementa je *poverenje* kao pravna sigurnost vraćanja pozajmljenog novca.

U početku razvoja kredita postoje zelenaški krediti, čija uloga pored širenja kapitalističkih odnosa, nosi i jednu negativnu komponentu, a to je kamata koja dostiže visinu i do 100% od iznosa kredita i u takvim uslovima potrošna uloga kredita ima primarni karakter.

Na scenu tada stupa **Bankarski kredit**, čija potrošna uloga ima sekundarni karakter, a centralizovani bankarski kredit zamenjuje zelenaški.

U takvim uslovima ogleda se prava funkcija bankarskog kredita, a to je pre svega razvoj industrije i proizvodnje. Banke koncentrišu ogromna sredstva stvarajući **novčani kapital**, čime se ističe njegova društvena uloga koju ćemo najbolje videti u fazama, u sferi reprodukcije i metamorfozama robnog u novčani kapital, i obrnuto.

$$\begin{array}{c} \text{Rs} \\ \text{B} - \text{R} \quad \dots\dots \text{P} \quad \dots\dots \text{R1} - \text{N1} \quad (3) \\ \text{Sp} \end{array}$$

Ovako videvši kružno kretanje kapitala najpre mozemo shvatiti suštinu bankarskog kredita. U kružnom kretanju kapitala dolazi do oslobadjanja dela novčane mase(dohotka). Uloga banke se tada ogleda u tome što se taj slobodni, neutrošeni deo kapitala koncentriše, i u vidu bankarskog kredita taj novac kanališe u privredne tokove. Dakle banke mobilisu sva raspoloživa novčana sredstva celoga društva a zatim mehanizmima kredita taj novac ubrizgavaju u privredne tokove, kako bi se taj novac mogao opet pretvarati u robu, i kako bi u novom procesu ponovo došlo do odvajanja dela novčane mase.

Uloga banaka tj. bankarskih kredita ekstenzivno, tumačeno nije samo shvaćeno kao "preradivač" neutrošenog novca, već njihova društvena uloga u kojoj se i koncentriše ogromna snaga,potencijal, ogleda se u tome što su to institucije koje su sposobne da se izdignu od stvarnih ušteda društva, i same stvore kreditni novac. Ona svojim mehanizmima stvara, ukida novac, absorbuje depozite.

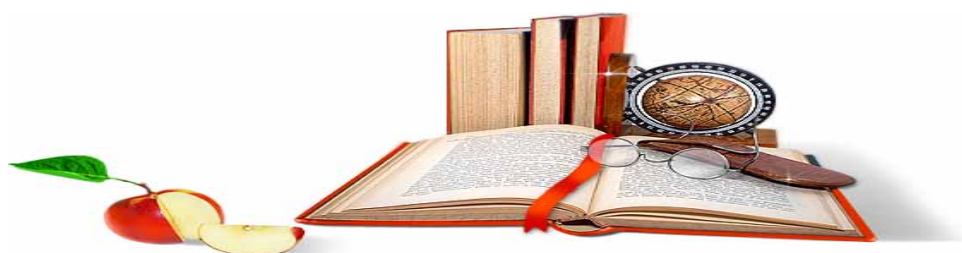
---

(3) shema reprodukcije preuzeta iz knjige, *Berzanski i bankarski menadžment* (dr.Z.Ristic,S.Komazec)

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET -----**

**[BESPLATNI GOTIVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTIVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHUVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM

[FORUMU](#) ILI NA maturskiradovi.net@gmail.com